

Силабус курсу

Вибори та виборчі системи

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма «Міжнародні та регіональні політичні комунікації»

Рік навчання: IV, Семестр: VII

Кількість кредитів: 5 Мова викладання:
українська

ПП
Контактна
інформація

Керівник курсу
к.і.н. Чигур Руслан Юрійович

ruslanchygur@gmail.com, +380970345199

Опис дисципліни

Дисципліна «Вибори та виборчі системи» спрямована на вивчення історії та суті політичних виборів, їх місця в системі представницької демократії; базових характеристик виборчих систем, їх елементів, виборчого процесу та його складових, індикаторів демократичності виборчого процесу, місця у ньому політичних партій; особливостей електоральної поведінки населення та політичної інженерії.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/ 2	1. Вибори як політичний інститут. Історія виборчого процесу	Розуміти особливості виборів як політичного інституту та політичного процесу. Вміти аналізувати спільне та відмінне між виборами, референдумом та плебісцитом. Розуміння історичних етапів формування та розвитку виборчих систем у світі та в Україні	Поточне опитування
4/ -	2. Поняття виборчої системи. Виборчий процес, його основні процедури та етапи	Спроможність характеризувати вибори як системне явище і процес, з'ясувати чинники, що впливають на сутнісні риси виборчих систем. Розуміння змісту поняття виборчий процес, його принципи, функції та цілі. Вміння дати характеристику суб'єктів виборчого процесу, аналізувати основні процедури виборчого процесу	Поточне опитування
2/ -	3. Мажоритарні виборчі системи: сутнісні риси та різновиди	Готовність аналізувати сутнісні риси мажоритарної виборчої системи, її основні різновиди. Використовувати теорію виборчого процесу для аналізу переваг та недоліків мажоритарної виборчої системи, у тому числі досвіду використання цього підходу в Україні	Поточне опитування
2/ -	4. Пропорційна та змішана виборчі системи	Вміння з'ясувати характерні риси пропорційних та змішаних виборчих систем та виявляти причини їх	Поточне опитування

		багатоманітності. Розуміння взаємозв'язку виборчої та партійної системи країни, суті та перспектив їх взаємовпливу в Україні	
4 / 2	5. Виборча система сучасної України. Правові засади президентських та парламентських виборів	Усвідомлення історичних етапів формування виборчої системи незалежної української держави та сутнісних ознак виборчої системи сучасної України, яка визначена діючими законами та Виборчим кодексом України. Вміння аналізувати правове та політично-організаційне забезпечення парламентських та президентських виборів, виявляти його переваги та недоліки	Поточне опитування
4 / -	6. Особливості місцевих виборів в Україні	Усвідомлення етапів трансформації електоральної системи України щодо виборів місцевих органів влади. Спроможність аналізувати сутнісні ознаки сучасної системи обрання депутатів місцевих рад, міських, селищних, сільських голів та голів ОТГ.	Поточне опитування
2 / 2	7. Стратегія і тактика виборчої кампанії	Розуміння суті понять «виборча інженерія» та «виборча технологія», принципів та закономірностей їх реалізації. Здобуття досвіду розроблення стратегії і тактики виборчої кампанії, формування передвиборної програми, плану-графіку виборчої кампанії	Поточне опитування
2 / 2	8. Організаційне та фінансове забезпечення виборчої кампанії	Розуміння засади адміністрування виборчого процесу. Отримання досвіду формування та організації діяльності виборчого штабу, залучення до його роботи волонтерів та активістів. Зати структуру та способи формування й використання бюджету виборчої кампанії	Поточне опитування
2 / 2	9. Інформаційно-аналітичний та агітаційний супровід виборчої кампанії	Усвідомлення змісту та особливостей інформаційно-аналітичної та агітаційної діяльності виборчого штабу, етапів виборчої агітації, логіку їх розгортання. Вміння організувати заходи із зовнішньої реклами та роботу кандидатів та їх штабів в «полі», агітаційну роботу через традиційні медіа та соціальні мережі	Поточне опитування
2 / 2	10. Ефективність виборчої кампанії та захист досягнутого результату	Усвідомлення чинників та критеріїв ефективності виборчої кампанії. Вміння організувати роботу суб'єктів виборчого процесу на завершальному етапі виборчої кампанії, в т.ч. із захисту досягнутого результату.	Поточне опитування

Літературні джерела

1. Балабан Р. Електоральна пербудова в Україні: 2019 р. *Наукові записки ІПЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2019. Вип.2 (98), С. 155–176.
2. Бучанська А. Парламентська кампанія 2019 року в Україні в оцінках міжнародних організацій спостереження за виборами. *Наукові записки ІПЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2019. Вип.2 (98) С. 189–204.

3. Вальчишин П., Охотін П. Виграти вибори. Покрокова інструкція. Київ, 2014. 136 с
4. Выборчий кодекс України. Київ, 2020. URL : [google.com/search?q=виборчий+кодекс+україни+2020+текст...](https://www.google.com/search?q=виборчий+кодекс+україни+2020+текст...)
5. Выборчий процес 2019 р. в Україні у світлі суспільних очікувань / за ред. О. М. Майбороди. Київ : ІПЕНД іт.І.Ф.Кураса НАН України. 2020. 232 с.
6. Зорич О. Особливості трансформації регіональної політичної еліти в умовах президентських та парламентських виборів-2019 (2015–2019 рр.). *Наукові записки ІПЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2019. Вип.1 (97)/ С. 69–82.
7. Кармазіна М. Вибори – 2019: цінності й орієнтири політичної еліти (аналіз передвиборчих програм кандидатів на пост Президента України). *Наукові записки ІПЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2019. Вип.1 (97), С. 32–47.
8. Кармазіна М. Політичні партії України у процесі виборів Президенти України у 2019р. (кількісно-якісний аналіз участі). *Наукові записки ІПЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2019. Вип.1 (97), С. 4–32.
9. Мостіпан О. М. Основні підходи до визначення критеріїв та чинників ефективності виборчих систем. *Гілея* : зб. наук. праць. 2011. Вип. 7. С. 585–590.
10. Науменко О. Механізм інкорпорації політичних сил в електоральному циклі 2019 року в Україні. *Наукові записки ІПЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2019. Вип.2 (98), С. 176–189.
11. Шведа Ю. Політичні партії у виборах: теорія та практика виборчої кампанії : навч.-метод. посіб. К. : Знання, 2012. 373 с.
12. Declaration of Principles for International Election Observation and Code of International Election and Pledge to Accompany the Code of Conduct of International Election Observer. URL : <http://www.osce.org/odihr/16935?download=true>
13. Hale H., Orttung R. (eds.) Beyond the Euromaidan: comparative perspectives on advancing reform in Ukraine. Stanford, California: Stanford University Press, 2016. 322 p. URL: <https://www.twirpx.com/file/2255701>.
14. Limited election observation mission. Republic of Poland, Parliamentary Elections, 13 October 2019. URL : <https://www.osce.org/odihr/elections/poland/435932?download>.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Вибори та виборчі системи» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
1. Усне опитування під час занять (макс. 50 балів за тему) 2. Письмова контрольна робота – макс. 50 балів	1. Усне опитування під час занять (макс. 10 балів за тему) 2. Письмова конр. роб. По 1-10 темах – макс. 50 балів	1. Участь у тренінгах (макс. 20 балів) 2. Підготовка КПЗ (макс. 40 балів) 3. Захист КПЗ (макс. 40 балів)

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)